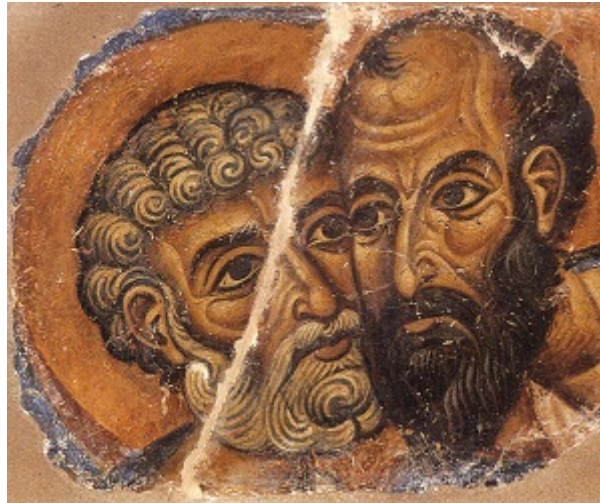

Μεταξύ επισκοποκεντρισμού και αποτείχισης

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Επισκοποκεντρική ή Χριστοκεντρική Εκκλησία; Σκέψεις αναφορικά με το πρόβλημα του Οικουμενισμού

Οι ενδείξεις της εκκλησιαστικής ιστορίας αναφορικά με τις αιρέσεις και τα σχίσματα είναι μάλλον απογοητευτικές ως προς τον αναμφίλεκτα διαχρονικό χαρακτήρα τους, που ως φαίνεται θα την συνοδεύουν μέχρι τη συντέλεια του παρόντος αιώνας. Είτε μιλάμε για αίρεση είτε για σχίσμα, θα πρέπει να έχουμε κατά νου ότι πρόκειται για τις δυο όψεις του αυτού δαιμονικού νομίσματος, το οποίο εξαγοράζει η ανθρωπότητα δια των πολυπληθών και πολυποίκιλων αμαρτημάτων της. Και τούτο, διότι δια των δυο τούτων διεστραμμένων πνευματικών ατραπών αμφισβητείται η σωτηριώδης δυνατότητα και υπόσταση της Εκκλησίας του Χριστού και κατακερματίζεται το Σώμα του Κυρίου. Είναι εξόχως χαρακτηριστική εν προκειμένω η παρατήρηση του ΙΑ' Κανόνος της Πρωτοδευτέρας Συνόδου, όπου υπογραμμίζεται αυτή ακριβώς η πραγματικότητα. Φαίνεται, λοιπόν, πως ζούμε συναφείς καταστάσεις με αυτές των σχισμάτων του 9^{ου} αιώνας, που οδήγησαν στην προαναφερόμενη Σύνοδο και στις αποφάσεις της. Είναι, από την άλλη, γεγονός πως οι αιρέσεις έχουν εμφανιστεί εν συνόλω και καταδικαστεί συνοδικώς, οπότε ο προσφορότερος σήμερα τρόπος απόσχισης από την Εκκλησία μένει το σχίσμα, ίσως δε και η παράλληλη κατασκευή καινοφανών αιρέσεων, όπως αυτή του Οικουμενισμού.

Χωρίς να αρνούμαστε την υπόσταση του Οικουμενισμού (ένα είδος εκκλησιολογικού συγκρητισμού, ανάμεσα κατεξοχήν σε χριστιανικές ομολογίες, αλλά και μεταξύ διαφορετικών θρησκευμάτων), δεν μπορούμε να μην παρατηρήσουμε ότι στις περισσότερες των περιπτώσεων έχουμε το ψυχολογικό φαινόμενο της ανάγκης παρουσίας βαρβάρων, όπως διαφαίνεται στο γνωστό ποίημα του αλεξανδρινού ποιητή. Και αυτό το υπογραμμίζουμε μετά λόγου γνώσεως, εφόσον η υποτιθέμενη αυτή συγκρητιστική τάση – τη χαρακτηρίζουμε έτσι, διότι δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί επίσημα, συνοδικά ή έστω με ισχυρή σαφήνεια σε συγκεκριμένες ενέργειες και κείμενα Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών και εκκλησιαστικών ταγών, πλην μεμονωμένων περιπτώσεων, όπου και πάλι η ερμηνεία παραμένει ικανώς αδιόρατη και συγκεχυμένη – δεν έχει ακόμη οδηγήσει σε καμιά δογματική και εκκλησιολογική υπονόμηση την οικουμενική Ορθοδοξία αναφορικά με κάποια έκνομη ενωτική κίνηση προς αλλόδοξη χριστιανική «εκκλησία».

Η περί Οικουμενισμού διδασκαλία ερείδεται σε σχετικές επισημάνσεις σύγχρονων μορφών της Ορθοδοξίας, όπως είναι ο όσιος Ιουστίνος Πόποβιτς, ο π. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος, ο αρχιμ. Αθανάσιος Μυτιληναίος, ο π. Φιλόθεος Ζερβάκος κ.ά. Πέραν της αναντίρρητης αλήθειας ότι εν πολλοίς εδώ ο ένας αντιγράφει τον

άλλον, είναι εξίσου γεγονός ότι και έτεροι μεγάλοι σύγχρονοι Πατέρες δεν κατέλιπαν κάποια συγκεκριμένη διδασκαλία για τον κίνδυνο από τη συγκεκριμένη νεοφανή αίρεση, όπως για παράδειγμα ο γέρων Σωφρόνιος του Έσσεξ. Με την υπογράμμιση αυτή θέλουμε να τονίσουμε αυτήν ακριβώς την απροσδιοριστία αναφορικά με την «παναίρεση» αυτήν, επί της οποίας με ελαφρότητα μπορεί να πατήσει όποιος αποφασίσει για τους δικούς του λόγους να κάνει το δικό του *υπερορθόδοξο αντάρτικο*, θρυμματίζοντας τοιουτοτρόπως το ένα Σώμα του Κυρίου, την Εκκλησία.

Ο Οικουμενισμός είναι, θα λέγαμε, η φυσική τάση και απόληξη της παγκοσμιοποίησης, όσον αφορά πιο εξειδικευμένα στο θρησκευολογικό επίπεδο. Το πρόβλημα με τον Οικουμενισμό, ωστόσο, λαμβάνει τις απαρχές του από την απόσταση που παρατηρείται ανάμεσα στην υποστασιοποίησή του αφενός και αφετέρου στις έμμονες φαντασιακές ιδέες και αγχωτικές μελλοντολογικές υποθέσεις και προβλέψεις πολλών επί της υλοποίησής του. Οι εικασίες, μάλιστα, πολλάκις εντοπίζονται ακόμη και στην πιθανολόγηση των προθέσεων τρίτων με τη δημιουργία *σεναρίων εκκλησιολογικής φαντασίας*, όπως για παράδειγμα της ένωσης Ρωμαιοκαθολικών και Ορθοδόξων επί της σχετικής θεωρίας των «δύο πνευμόνων» του Περγάμου Ιωάννη. Από την άλλη, όμως, πρέπει να παρατηρήσουμε ότι άχρι τούδε οι συνοδικές καταδίκες των αιρέσεων και των φορέων τους δεν έγιναν με υποθέσεις και φαντασιακά σενάρια, αλλά μέσα από συγκεκριμένα κείμενα και γεγονότα και δη εκ των υστέρων και όχι εκ των προτέρων, όπως συμβαίνει με την παρατηρούμενη τάση τού σήμερα.

Δεν θα αμφισβητήσουμε, εντούτοις, από την πλευρά μας ότι ο Οικουμενισμός ως σχεδιασμός ή μερική πραγματικότητα δεν υφίσταται ή δεν μπορεί να λάβει πιο ανησυχητικές διαστάσεις στο μέλλον. Το ζήτημα που δημιουργείται και που εν προκειμένω εξετάζουμε είναι η αφόρμηση εκ του Οικουμενισμού – ψευδεί ή και αληθεί προφάσει – διαφόρων στασιαστικών κινημάτων σε βάρος της Εκκλησίας. Με τον τρόπο αυτόν ο Οικουμενισμός ήδη κάνει ζημιά και αποκτά εκκλησιαστική «παρυπόσταση», όπως ακριβώς και η αντιχριστολογία προ της ελεύσεως του Αντιχρίστου.

Η κοινή συνισταμένη όλων των ζηλωτικών κινήσεων είναι η αμφισβήτηση της εκκλησιολογικής ακεραιότητας της Εκκλησίας και της μοναδικής δυνατότητάς της στη σωτηρία του ανθρώπου, η μετατόπιση της αποστολικής διαδοχής στα δικά τους πολλαπλά κέντρα, ο οικουμενικός μαγαρισμός εκ της επαφής με τους αλλοδόξους και η επινόηση καινοφανών (αιρετικών) διδαχών, όπως π.χ. το ημερολογιακό ζήτημα, ο εκ των συμπροσευχών, διαλόγων και ανακοινώσεων γενικός μολυσμός, ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της αποτείχισης του ΙΕ' Κανόνας

της Πρωτοδευτέρας και αρκετά άλλα ακόμη.

Θα ξεκινήσω με το τελευταίο, διά του οποίου θα καταφανεί και η τεράστια σημασία του *επισκοποκεντρικού - συνοδικού* συστήματος της Εκκλησίας. Οι Κανόνες ιγ', ιδ' και ιε' της Πρωτοδευτέρας Συνόδου μεριμνούν ακριβώς για την πρόληψη των Σχισμάτων, τα οποία μπορεί να συμβούν οιαδήποτε «προφάσει ἐγκλημάτων». Για τον λόγο αυτόν υπογραμμίζεται emphaticά κατά πρώτον η οριογραμμή των εκκλησιαστικών χαρισμάτων, η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνεται από τους φορείς τους - δηλονότι τους Επισκόπους και Πρεσβυτέρους - και κατά δεύτερον η «συνοδική διάγνωσις», προ της οποίας δεν πρέπει να παύει σε καμιά περίπτωση η *λειτουργική μνημόνευση* του οικείου εκκλησιαστικού προεστώτος. Ακόμη και στην περίπτωση του ΙΕ' Κανόνος, όπου διαστέλλεται η περίπτωση της αιρέσεως, παρατηρούμε ότι οι επεξηγηματικές προϋποθέσεις είναι πληθωρικές: η αίρεση πρέπει να είναι «κατεγνωσμένη» από Συνόδους ή αγίους Πατέρες και να κηρύσσεται από τον Επίσκοπο «δημοσίᾳ» και «γυμνῇ τῇ κεφαλῇ ἐπ' Ἐκκλησίας». Με λίγα λόγια, πρέπει να είναι κάποια διδασκαλία τρομερά εξόφθαλμη και ισχυρώς πρόδηλη ως προς την αιρετικότητά της, ώστε να χορηγείται το δικαίωμα στον υφιστάμενο ιερωμένο να διακόπτει την εκκλησιαστική κοινωνία από τον άμεσο προϊστάμενό του. Τουλάχιστον αυτό συνάγεται από το πνεύμα του κανόνος, όπως αυτό εξάγεται από το γράμμα του. Συνεπόμενο συμπέρασμα θα λέγαμε πως είναι ο προαιρετικός και δυνητικός χαρακτήρας της «ἀποτειχίσεως», τόσο από τα όσα προαναφέραμε, όσο και από την απουσία ετέρου Κανόνος που να προβλέπει ποινή για τον κατώτερο κληρικό, ο οποίος τυχόν θα ανέμενε τη συνοδική απόφαση σε περίπτωση αίρεσης ή άλλου κανονικού παραπτώματος της επισκοπούσης αρχής του.

Ας έρθουμε τώρα λιγάκι στη σημερινή εκκλησιαστική πραγματικότητα. Να δούμε τι ισχύει από όσα προαπαιτεί ο εν λόγω Κανόνας για το δικαίωμα στην αποτείχιση. Ο Οικουμενισμός ως συγκεκριμένη και σαφώς προσδιορισμένη αίρεση ούτε υπό Συνόδου έχει καθοριστεί ούτε συνεπομένως έχει καταδικαστεί μέχρι τη στιγμή τούτη. Αν θα θέλαμε να μιλήσουμε για καταδίκη του, μόνον υπό Πατέρων θα βρίσκαμε (όσους προαναφέραμε) να έχει γίνει αυτό, αλλά και πάλι με κάποια αοριστία, εφόσον τα πράγματα είναι συγκεχυμένα και μπερδεμένα αναφορικά με την Οικουμενική Κίνηση, καθώς και εν εξελίξει. Ας πάμε τώρα και στην επίσημη και γυμνή τη κεφαλή κήρυξη της αίρεσης τούτης από συγκεκριμένους Επισκόπους ή Τοπικές Εκκλησίες. Το μόνο που θα βρίσκαμε και πάλι είναι κάποιες ανακοινώσεις αμφίσημου ή πολύσημου χαρακτήρος, πάντως σε καμιά περίπτωση κάτι ξεκάθαρα αιρετικό. Επίσης, θα ανακαλύπταμε μεμονωμένες «συλλειτουργικές» κινήσεις ή προσφωνήσεις παροχής εκκλησιαστικής υπόστασης σε αλλόδοξες εκκλησίες, πάντοτε στα πλαίσια του διομολογιακού διαλόγου και

των πράξεων καλής θέλησης κατά την προσέγγιση των χριστιανικών εκκλησιών – δικαιούμαστε άχρι τούδε να το πιστεύουμε αυτό εκ των πραγμάτων. Δεν υπάρχει, επίσης, λόγος να τίθεται ζήτημα για εξατομικευμένα προκλητικά πεπραγμένα ενίων εκκλησιαστικών προσώπων, τα οποία ενδέχεται να είναι προδήλως έκνομα, διότι αυτά χαρακτηρίζουν μάλλον τα ίδια και όχι ολόκληρες Εκκλησίες σε συνοδικό και ευρύτερα συλλογικό επίπεδο.

Η αυτοσυνειδησία τής ανά την οικουμένην Ορθόδοξης Εκκλησίας – όπως ρητά διακηρύσσεται στο Σύμβολο της Πίστεως και φαίνεται στην πρακτική της απαγόρευσης μυστηριακής διακοινωνίας με τα άλλα χριστιανικά δόγματα – είναι πως πρόκειται για τη Μια, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία του Χριστού επί γης. Αυτό ισχύει *de facto* και *de jure* και το περισσόν εκ του πονηρού εστίν. Επί αυτών των δεδομένων κανείς δεν δικαιώνεται να εξεγείρεται *πέραν του δέοντος* κατά του Πατριάρχου ή άλλης εκκλησιαστικής αρχής, η οποία δήθεν μήδισε σε θέματα Ορθοδόξου πίστεως. Το παράδοξο με όσους στασιάζουν είναι η ασύνετη προτεσταντική κατάληξη σε μικρά κλειστά σχήματα, που διεκδικούν δι' εαυτά την αποκλειστικότητα της εκκλησιαστικής εκπροσώπησης του Χριστού επί γης! Πρόκειται για κοινό παρονομαστή απόληξης όλων των εν λόγω εξεγέρσεων. Αυτό ακριβώς το πράγμα και την πολυμερή αυτή σχάση προλαμβάνει ο ΙΕ' Κανών, τον οποίο μάλιστα επικαλούνται όλοι οι σχισματικοί των τελευταίων ετών. Ο δαιμονικός χαρακτήρας τους εκφάινεται κυρίως στο σημείο αυτό: στην απόρριψη του συνόλου των «μαγαρισμένων» ομοδόξων και στην ευφάνταστη δοξασία περί κατοχής της αλήθειας και καθαρότητας υπό μιας εκλεκτής κάστας ελαχίστων, οι οποίοι ολίγον κατ' ολίγον διακόπτουν τη λειτουργική διακοινωνία προς πάντας, αυτοπεριχαρακούμενοι εις εαυτούς και μόνον.

Ας δούμε, όμως, τι ισχύει για την Ορθόδοξη Εκκλησιολογία, καθώς και τη βασική έγκληση όσων την παρακάμπτουν, προκειμένου να προτεσταντίσουν, πηγνύοντας τα δικά τους παρασυναγωγικά θυσιαστήρια. Σε αυτό θα μας βοηθήσουν και οδηγήσουν θέσεις σύγχρονων ζηλωτών – αποτειχισθέντων και δη κάποιων ηγετικών στελεχών τους.[1] Διαβάζουμε χαρακτηριστικά ως δήθεν οικουμενιστική θεωρία: «η Εκκλησία είναι Επισκοποκεντρική και όχι Χριστοκεντρική». Η αλήθεια, ωστόσο, δεν βρίσκεται σε αυτήν την πρόταση, αλλά σε άλλη: η Εκκλησία είναι Χριστοκεντρική και Επισκοποκεντρική. Θα μιλούσαμε για έναν *χριστοκεντρικό επισκοποκεντρισμό*, σύμφωνα με τον οποίο προτάσσεται η χριστοκεντρικότητα, όπως αυτή εδράζεται μέσα στο δόγμα, στη ζωή και στη λατρεία της Εκκλησίας και έπεται – στην ουσία συνοδοιπορεί – η αποστολική διαδοχή, την οποία εκφράζει η Επισκοπική διαδοχή και το Συνοδικό σύστημα. Όλο αυτό δεν είναι μια αυθαίρετη τοποθέτηση, αλλά εκπορεύεται εξάπαντος μέσα από την Παράδοση της Εκκλησίας, όπως κυρίως εκφάινεται τούτη σε ιστορικό, λειτουργικό και ιεροκανονικό επίπεδο. *Θεία Λειτουργία άνευ μνημόνευσης συγκεκριμένου Επισκόπου δεν νοείται*

, άλλως θα επρόκειτο για παρασυναγωγή ή αιρετική σύναξη, σε κάθε περίπτωση δε ανυπόστατη εκκλησιαστικά και άκυρη. Πάσα ετέρα θεωρία ανήκει οπουδήποτε αλλού, αλλά πάντως όχι στην ημετέρα Παράδοση και Εκκλησιολογία.

Θα πρέπει στο σημείο αυτό να διευκρινίσουμε ότι η Αποστολική διαδοχή δεν αναφέρεται τόσο στο πρόσωπο των Επισκόπων, όσο στο σύνολο της κοινότητας. Πρόκειται κατ' ουσίαν για την Αποστολική διαδοχή των Τοπικών Εκκλησιών, τόσο σε επίπεδο ιστορικής συνέχειας, όσο και σε αυτό της παραμονής στην πίστη και εμπειρία των Αποστόλων. Έτσι, και σε συνδυασμό με την αγιότητα της κεφαλής του Σώματος, ήτοι του Χριστού, μία Εκκλησία δεν εκπίπτει της ακεραιότητας, της πληρότητας και της καθολικότητάς της εξαιτίας των αστοχιών – αμαρτιών των επιμέρους μελών της, έστω και αν πρόκειται για το ίδιο το ορατό κέντρο της, δηλαδή τον εκάστοτε Επίσκοπο. Ο 15^{ος} Κανόνας της Πρωτοδευτέρας επεμβαίνει διευκρινιστικά μονάχα στην περίπτωση της αιρέσεως του Επισκόπου, κυρίως διότι θίγεται άμεσα η αποστολική ταυτότητα και διαδοχή της κοινότητας, χωρίς ωστόσο να θεωρεί ότι μολύνεται σύνολη η Εκκλησία από τον αιρετικό Επίσκοπο, όσο καιρό αυτός παραμένει προεστώς της. Οι τρεις, μάλιστα, αυτοί Κανόνες της Πρωτοδευτέρας (13,14 και 15) με πίστη στην πρόνοια του Κυρίου αναμένουν την *επίσημη συνοδική διάγνωση*, η οποία αργά ή γρήγορα θα επιλύσει τις κακοδοξίες και οποιοδήποτε εκκλησιολογικό καρκίνωμα στο σώμα της Τοπικής Εκκλησίας. Με αυτό το πνεύμα, επομένως, δεν καταδικάζεται η συνετή παραμονή στους κόλπους της και η μνημόνευση ακόμη και αιρετικού Επισκόπου από τους υφισταμένους του μέχρι την επίσημη καταδίκη και αποπομπή του από την Εκκλησία.

Η *εκκλησιολογική υποχονδρία* των αθέσμως και ακαίρως ενισταμένων φαίνεται σε ένα ακόμη σημείο στο υπό εξέτασιν κείμενο. Ο γράφων ενοχλείται που ο Μητροπολίτης Πειραιώς ισχυρίζεται ότι «ή ένταξις τῶν Ὁρθοδόξων στό Π.Σ.Ε, δέν ἀποτελεῖ παρέκκλισι, ἀλλοίωσι καί διαστροφή τῆς Ὁρθοδόξου διδασκαλίας καί Παραδόσεως, δέν ἔχει κανένα δογματικό ἢ μυστηριακό χαρακτήρα, ἀλλά μόνον κοινωνικό», ενώ την ίδια στιγμή θεωρεί προδοσία της πίστεως ακόμη και τα απλά ανακοινωθέντα, εφόσον, κατ' αυτόν πάντοτε, συνιστά αμαρτία και αίρεση το ότι «ἔχουμε δεσμεύσεις μέ πανορθόδοξες ἀποφάσεις γιά τήν κοινή πορεία στήν λεγομένη Οἰκουμενική κίνησι». Κινούμαστε σαφέστατα στον χώρο του σύγχρονου ορθόδοξου φονταμενταλισμού, ο οποίος δεν απέχει πολύ του ομοειδούς ελλαδικού παλαιοημερολογιτισμού.

Ένα ακόμη αξιομνημόνευτο είναι η χρήση του γράμματος της Γραφής και η πρόταξή της σε βάρος της Εκκλησίας και της Παράδοσης, την οποία οι ζηλωτές εξάπαντος ορίζουν κατά το δοκούν, εξοβελίζοντας από αυτήν τους σύγχρονους γέροντες και Αγίους, των οποίων το πολίτευμα εν προκειμένω δεν τους βολεύει

καθόλου. Διαβάζουμε χαρακτηριστικά: «οἱ ἱεροί, λοιπόν, Κανόνες κατεγράφησαν Συνοδικῶς ἀπό τούς Πατέρες γιά νά διασφαλίσουν καί νά περιφρουρήσουν τό κῦρος τῆς Ἀγίας Γραφῆς καί γιά νά διδάξουν στούς Ὁρθοδόξους τό πῶς πρέπει νά ἐνεργοῦν σέ κάθε περίπτωσι, ὥστε ἡ ζωή των καί οἱ πράξεις των νά εἶναι σύμφωνες πρωτίστως ὄχι μέ τούς ἱερούς Κανόνες, ἀλλά μέ τήν Ἀγία Γραφή». Δεν ξέρω πραγματικά πόσο αντέχουν στην Ορθόδοξη κριτική και αυτοσυνειδησία τέτοιες διατυπώσεις. Απλά να σημειώσω εδώ ότι πάνω από όλους και από όλα ἴσταται ἡ Εκκλησία, ἡ οποία ἐξάπαντος καθορίζει καί τῇ Γραφῇ τῆς, τουτέστιν το γραπτό κομμάτι ενός μέρους τῆς σύνολης Παράδοσής τῆς.

Αυτό που θα πρέπει να καταστεί αντιληπτό εἶναι ὅτι το Σχίσμα στην Εκκλησία εἶναι σοβαρότατη υπόθεση. Ἡ πλάνη ὅσων πηγνύουν ἴδια θυσιαστήρια ἐκφαίνεται περίτρανα στο ὅτι διακόπτουν κάθε επαφή με σύμπασα τῇ λοιπῇ Ορθοδοξία καί αυτοπροβάλλονται ὡς οἱ μοναδικοί «καθαροί» ἐπὶ γῆς καί γνήσιοι Ορθόδοξοι. Αυτό ἀπό μόνο του μας δημιουργεῖ εὐλογες υποψίες γιά τῇ παρουσία πλάνης καί παρέχει ἐνδείξεις τῆς ἐπηρμένης οφρύος των ἐνεχομένων σε τέτοιες σχέτες, ἰδία δε των ἡγετῶν τους. Τα ὅποια ἐπιχειρήματα χρησιμοποιούνται ἀπό τῇ πλευρά ἐκείνων ἐρχονται μάλλον σε δεύτερο χρόνο καί δεν ἔχουν τόση σημασία, ἀκόμη καί ἐάν ἔχουν ἰσχυρή λογικοφάνεια ἢ καί μερική κατοχύρωση σε λόγια ἢ ἐργα προγενέστερων Πατέρων, τα ὅποια φυσικά καί πάλι συλλέγουν καί χρώνται ἐπιλεκτικά καί διὰ τεθλασμένης ἐρμηνευτικῆς οδοῦ, ἀγνοώντας ταυτόχρονα ὅσα ἄλλα δεν τους συμφέρουν. Αυτό μπορεί νά γίνει πιο σαφές με ἕνα παράδειγμα. Σήμερα πολλοί ἀποτειχισθέντες ἐνίστανται γιά τῆς ἐκκλησιαστικές προσφωνήσεις πρὸς τὸν Πάπα Ρώμης. Το ἴδιο, ἐντούτοις, συνέβαινε καί με τὸν ἅγιο Κύριλλο Ἀλεξανδρείας, ὅταν ἀπευθυνόταν στὸν αἰρετικό Νεστόριο. Μια ἀπλή ἀνάγνωση τῆς αἰτιολόγησής των ἀδικαιολογήτων καί ἡ κοπτορραπτική των ἐπιχειρημάτων πρὸς τῇ συμφέρουσάν αυτοῖς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῇ πλευρά των ζηλωτῶν[2] ὄχι ἀπλά δεν πείθει, ἀλλά καί ἐπιμαρτυρεῖ τῇ ἐμμονῇ προσκόλλησής τους *στὴν πλάνη τῆς σύγχρονης ἀποτείχισης*.

Απὸ τῇ ἄλλῃ, ἐπίσης, ἐπιβάλλεται μια ἀκόμη συνειδητοποίηση. Οἱ Κανόνες περὶ αἰρετικῶν καί συμπροσευχῶν δεν θα πρέπει νά ἐρμηνεύονται ἀναχρονιστικά, ὅπως ἀκόμη θα πρέπει νά ἀναγνωρίσουμε ὅτι ὑπάρχει ριζικὴ ἀλλαγὴ στὴν παγκόσμια σκηνή, με ἀποτέλεσμα νά ἀναγκάζεται ἡ Εκκλησία πολλές φορές νά ἄγεται ἀπὸ τῆς καινῆς περιστάσεις καί τὰ νῆα δεδομένα, στα ὅποια θα πρέπει νά ἀπαντᾷ καί νά εἶναι παρούσα. Ἡ σιωπὴ, ἡ αυτοαπομόνωση καί ἡ ἀποφυγὴ τοῦ διαλόγου δεν συνιστοῦν λύση, ἀλλὰ φυγὴ ἢ ἐθελουφλία, πράγματα που δεν συνάδουν πρὸς τῇ ἱεραποστολικὴ φύση τῆς. Αυτό δεν σημαίνει, βέβαια, ὅτι θα καταργήσῃ τους Κανόνες περὶ τῆς ἀπαγόρευσης των συμπροσευχῶν καί ὅτι θα πράττει ὁ κάθε Ἐπίσκοπος ὅ,τι του φαίνεται καλύτερο. Εκείνο που ἐπιτάσσουν πλέον οἱ νῆες

συνθήκες είναι ο συνοδικός επαναπροσδιορισμός των ορίων και των όρων του διαθρησκευτικού και διομολογιακού διαλόγου. Μέχρι τότε, όμως, απαγορεύεται αυστηρά το Σχίσμα και η άκαιρη και άκυρη Αποτείχιση, διότι όχι μονάχα δεν επιλύουν το ζήτημα του Οικουμενισμού, αλλά τουναντίον δημιουργούν πλείστα όσα καινούργια εκκλησιολογικά και εκκλησιαστικά προβλήματα.

Με υποθέσεις, με θεωρίες συνωμοσίας, με θεωρητικά κατασκευάσματα σαθρά και ασαφή επί μεμονωμένων και συγκεχυμένων ανακοινώσεων, δηλώσεων ή και ενεργειών σε επίπεδο μονάδων, δεν θα πρέπει εξάπαντος να θεωρούμε ότι αιρετίζει η οικουμενική Ορθοδοξία. Η εκκλησιαστική ιστορία, άλλωστε, μας διδάσκει ότι διαχρονικά οι σχισματικοί πατούσαν πάνω στην «ακρίβεια» και ενοχλούνταν από την προκλητική – συνήθως – «οικονομία» της Μάνας Εκκλησίας. Η ευταξία είναι πολύ σημαντική για τη διασφάλιση της ενότητας και ερείδεται σε τεράστιο βαθμό στη συνοδική επίσημη επικύρωση και καταδίκη μιας αίρεσης και των φορέων της και όχι, φυσικά, στην οικειοθελή και αυθαίρετη αποτείχιση ενίων πιστών, η οποία μπορεί να εφευρίσκει μύριες όσες προφάσεις προκειμένου να υλοποιηθεί. Ας κλείσουμε, λοιπόν, αναμιμνησκόμενοι ένα ρητό που έρχεται από τα βάθη της σοφίας των ασκητών της ερήμου: «τα άκρα είναι του διαβόλου», καθώς και το έτερο πορφυριανό: «προτιμώ να πλανώμαι μέσα στην Εκκλησία παρά να είμαι άγιος έξω από αυτήν».

[1] http://www.paterikiparadosi.blogspot.gr/2015/02/blog-post_85.html

[2] http://www.paterikiparadosi.blogspot.gr/2015/03/blog-post_19.html